Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 4. septembra 2025 *

„Predhodno odločanje – Model Skupnosti – Uredba (ES) št. 6/2002 – Člen 8(3) – Model, ki omogoča večkratno sestavo ali povezavo medsebojno zamenljivih delov modularnih sistemov – Obseg varstva, ki ga zagotavlja tak model – Člen 10 – Pojem ‚seznanjeni uporabnik‘ – Člen 89(1) – Sankcije pri postopkih v zvezi s kršitvami – Posebni razlogi, ki nacionalnemu sodišču omogočajo, da ne izda odredb iz te določbe – Kršitev v zvezi z elementi igrače za sestavljanje, katerih število je v primerjavi z vsemi sestavnimi deli te igrače majhno“

V zadevi C-211/24,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Fővárosi Törvényszék (županijsko sodišče v Budimpešti, Madžarska) z odločbo z dne 5. marca 2024, ki je na Sodišče prispela 18. marca 2024, v postopku

LEGO A/S

proti

Pozitív Energiaforrás Kft.,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi C. Lycourgos, predsednik senata, S. Rodin, N. Piçarra, sodnika, O. Spineanu-Matei (poročevalka), sodnica, in N. Fenger, sodnik,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za LEGO A/S Á. György, P. Lukácsi, K. Szamosi, ügyvédek, V. von Bomhard in L. von Gerlach, Rechtsanwälte,

– za Pozitív Energiaforrás Kft. A. Lendvai, ügyvéd,

– za madžarsko vlado M. Z. Fehér in R. Kissné Berta, agenta,

* Jezik postopka: madžarščina.

– za Evropsko komisijo P. Němečková in A. Tokár, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 6. marca 2025

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 8(3), člena 10 in člena 89(1) Uredbe Sveta (ES) št. 6/2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 27, str. 142).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo LEGO A/S (v nadaljevanju: Lego) in družbo Pozitív Energiaforrás Kft., ker naj bi zadnjenavedena družba domnevno kršila dva modela Skupnosti, katerih imetnica je družba Lego.

Pravni okvir

3 Uredba št. 6/2007 je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2024/2822 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2024 (UL 2024, L 2822, str. 1). Vendar je treba glede na čas dejanskega stanja spora o glavni stvari ta predlog za sprejetje predhodne odločbe preučiti glede na prvotno različico Uredbe št. 6/2002.

4 V uvodnih izjavah 7, 10, 11 in 14 Uredbe št. 6/2002 je navedeno:

„(7) Povečano varstvo industrijskega modela ne le spodbuja prispevanje posameznih oblikovalcev k odličnosti Skupnosti na tem področju, temveč tudi spodbuja inovativnost in razvoj novih izdelkov ter naložbe v njihovo izdelovanje.

[…]

(10) Tehnoloških inovacij se ne sme ovirati s priznanjem varstva videza izdelka za značilnosti, ki jih narekuje zgolj tehnična funkcija. Razumljivo je, da to ne vključuje pogoja, da mora imeti videz izdelka estetsko vrednost. Podobno se vzajemnega delovanja izdelkov različnih znamk ne sme ovirati z razširitvijo varstva na obliko mehanske opreme. Zato se značilnosti videza izdelka, ki so iz teh razlogov izvzete iz varstva, ne sme upoštevati za namen ocenjevanja, ali druge značilnosti videza izdelka izpolnjujejo zahteve za varstvo.

(11) Mehanski vezni elementi modularnih izdelkov lahko kljub vsemu pomenijo pomemben element inovativnih lastnosti modularnih izdelkov in veliko tržno postavko, zaradi česar morajo biti upravičeni do varstva.

[…]

(14) Ocena o tem, ali ima model individualno naravo, naj temelji na tem, ali se celotni vtis na seznanjenega uporabnika, ki vidi videz izdelka, jasno razlikuje od celotnega vtisa, ki ga nanj naredijo obstoječi videzi izdelkov, ob upoštevanju narave izdelka, za katerega se videz izdelka uporablja ali v katerega je vključen, še zlasti pa industrijski sektor, v katerega spada, in stopnjo svobode oblikovalca pri razvijanju videza izdelka.“

5 Člen 3 te uredbe, naslovljen „Opredelitve“, določa:

„Za namen te uredbe:

(a) ‚videz‘ pomeni izgled celotnega izdelka ali njegovega dela, ki izhaja iz značilnosti zlasti linij, obrisov, barv, oblike, teksture in/ali materialov samega izdelka in/ali značilnosti ornamentov na njem;

(b) ‚izdelek‘ pomeni vsak industrijski ali obrtni izdelek, ki med drugim vključuje dele, namenjene sestavi kompleksnega izdelka, embalažo, modni kroj, grafične simbole in tipografske znake, z izjemo računalniških programov;

(c) ‚kompleksni izdelek‘ pomeni izdelek, sestavljen iz več sestavnih delov, ki jih je mogoče zamenjati, tako da se izdelek lahko razstavi in ponovno sestavi.“

6 Člen 4(1) navedene uredbe določa:

„Videz izdelka je varovan z modelom Skupnosti, če je nov in ima individualno naravo.“

7 Člen 5 iste uredbe, naslovljen „Novost“, določa:

„1. Videz izdelka šteje za novega, če javnosti še ni bil dostopen enak videz izdelka:

(a) v primeru neregistriranega modela Skupnosti, pred datumom, na katerega je bil videz izdelka, za katerega se zahteva varstvo, prvič dostopen javnosti;

(b) v primeru registriranega modela Skupnosti, pred datumom vložitve prijave za registracijo videza izdelka, za katerega se zahteva varstvo, ali, če se zahteva prednostna pravica, datumom prednostne pravice.

2. Videzi izdelka štejejo za enake, če se njihove značilnosti razlikujejo le v nepomembnih podrobnostih.“

8 Člen 6 Uredbe št. 6/2002, naslovljen „Individualna narava“, določa:

„1. Šteje se, da ima videz izdelka individualno naravo, če se celotni vtis, ki ga naredi na seznanjenega uporabnika, razlikuje od celotnega vtisa, ki ga na takega uporabnika naredi videz izdelka, ki je bil dostopen javnosti:

(a) v primeru neregistriranega modela Skupnosti, pred datumom, na katerega je bil videz izdelka, za katerega se zahteva varstvo, prvič dostopen javnosti;

(b) v primeru registriranega modela Skupnosti, pred datumom vložitve prijave za registracijo, ali, če se zahteva prednostna pravica, datumom prednostne pravice.

2. Pri ocenjevanju individualne narave se upošteva stopnja svobode oblikovalca pri razvijanju modela.“

9 Člen 8 te uredbe, naslovljen „Videzi izdelka, ki jih narekuje tehnična funkcija, in videzi izdelka tehničnih veznih elementov“, v odstavku 1 določa:

„1. Model Skupnosti ne obstaja za značilnosti izgleda izdelka, ki jih določa izključno njegova tehnična funkcija.

2. Model Skupnosti ne obstaja za značilnosti izgleda izdelka, ki morajo biti reproducirane v natančni obliki in dimenzijah, zato da bi bilo mogoče izdelek, v katerega je videz izdelka vgrajen oziroma pri katerem se uporablja, mehansko povezati z drugim izdelkom ali ga namestiti vanj, okrog njega ali ob njega, tako da lahko vsak od izdelkov opravlja svojo funkcijo.

3. Ne glede na odstavek 2 obstaja model Skupnosti pod pogoji iz členov 5 in 6 za videz izdelka, ki je namenjen za omogočanje večkratne sestave ali povezave medsebojno zamenljivih delov modularnih sistemov.“

10 Člen 10 navedene uredbe, naslovljen „Obseg varstva“, določa:

„1. Obseg varstva iz modela Skupnosti zajema vsak videz izdelka, ki na seznanjenega uporabnika ne naredi drugačnega celotnega [vizualnega] vtisa.

2. Pri ocenjevanju obsega varstva se upošteva stopnja svobode oblikovalca pri razvoju videza izdelka.“

11 Člen 19(1) iste uredbe, naslovljen „Pravice iz modela Skupnosti“, določa:

„Registrirani model Skupnosti imetniku podeljuje izključno pravico do njegove uporabe in do tega, da prepreči njegovo uporabo vsaki tretji osebi, ki nima njegovega soglasja. Navedena uporaba zajema zlasti izdelovanje, ponujanje, dajanje na trg, uvažanje, izvažanje ali uporabljanje izdelka, v katerega je videz izdelka vgrajen ali na katerega je pritrjen, ali skladiščenje takšnega izdelka v te namene.“

12 Člen 89 Uredbe št. 6/2002, naslovljen „Sankcije pri postopkih v zvezi s kršitvami“, določa:

„1. Če sodišče za modele Skupnosti v postopku v zvezi s kršitvami odkrije, da je toženec kršil model Skupnosti oziroma grozil s kršitvijo, odredi, razen če obstajajo posebni razlogi proti temu, naslednje ukrepe:

(a) odredbo, ki tožencu prepoveduje, da bi nadaljeval z dejanji, ki kršijo ali bi lahko kršila model Skupnosti;

(b) odredbo o zasegu izdelkov, ki so predmet kršitve;

(c) odredbo o zasegu materialov in pripomočkov, ki se v prvi vrsti uporabljajo za proizvajanje blaga, ki je predmet kršitve, če je njihov imetnik poznal načrtovani učinek takšne uporabe ali če je bil njihov učinek v danih okoliščinah očiten;

(d) odredbo, ki nalaga druge sankcije, ustrezne v okoliščinah, ki jih določa zakonodaja države članice, v kateri pride do dejanj kršitve ali zagrožene kršitve, vključno z njenim mednarodnim zasebnim pravom.

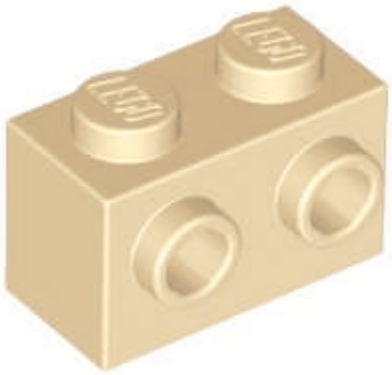
2. Sodišče za modele Skupnosti v skladu z nacionalno zakonodajo sprejme ukrepe, katerih cilj je zagotoviti, da se odredbe iz odstavka 1 upoštevajo.“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

13 Družba Lego je imetnica modela Skupnosti št. 001950981-0001, ki je registriran s prednostno pravico z dne 22. novembra 2011 in katerega predmet je povezovalni element za igračo za sestavljanje. Ta povezovalni element tvorijo cilinder z nastavki in dve prečni osi, pravokotni druga na drugo in na cilinder, pri čemer sta osi povezani s cilindrom prek valjaste osnove. Prikaz tega modela Skupnosti je naslednji:

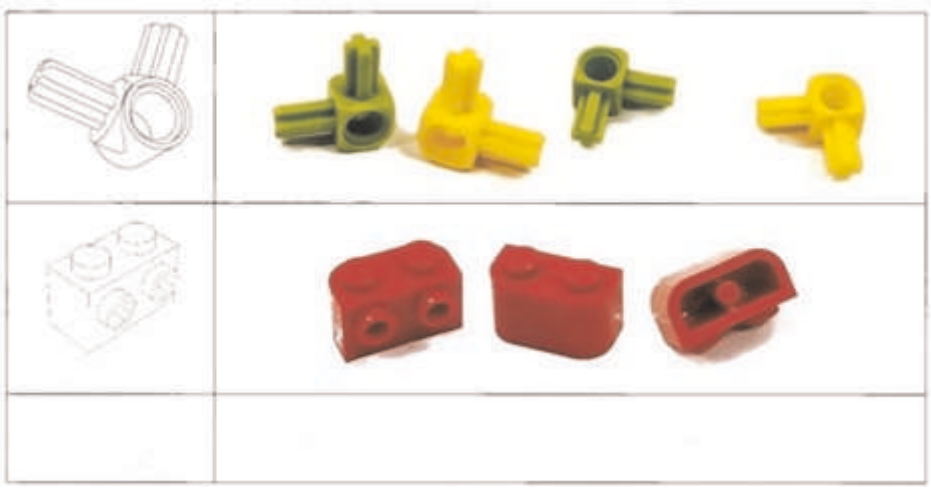

14 Prav tako je imetnica modela Skupnosti št. 002137190-0002, ki je registriran s prednostno pravico z dne 16. novembra 2012 (v nadaljevanju skupaj z modelom Skupnosti iz prejšnje točke: modela Lego). Predmet tega modela je modularni element igrače za sestavljanje v obliki kocke z dvema čepkoma na vrhu, dvema votlima valjčkoma na spodnji strani in dvema prečnima osema na eni strani. Prikaz tega modela Skupnosti je naslednji:

15 Igrače za sestavljanje, katerih del sta ta dva elementa, so modularni sistemi, v katerih je mogoče različne plastične elemente za sestavljanje zlahka sestaviti in razstaviti, kar omogoča poljubno ustvarjanje in razstavljanje konstrukcijskih struktur, katerih oblika se lahko spreminja.

16 Družba Pozitív Energiaforrás je želela pod blagovno znamko Qman uvoziti na Madžarsko igrače za sestavljanje, ki so prav tako sestavljene iz plastičnih modularnih elementov (v nadaljevanju: zadevne igrače), ki med drugim vsebujejo enega ali več elementov za sestavljanje, katerih podoba je prikazana spodaj (v nadaljevanju: zadevni elementi):

17 Na podlagi pritožbe družbe Lego je Nemzeti Adó- és Vámhivatal Veszprém Megyei Adó- és Vámigazgatósága (davčni in carinski direktorat v Veszprému, ki spada pod nacionalno davčno in carinsko upravo, Madžarska) odredil zaseg zadevnih igrač in nato proti poslovodji družbe Pozitív Energiaforrás začel postopek zaradi kršitve pravic zaradi suma kršitve pravic industrijske lastnine družbe Lego.

18 Družba Lego je 22. junija 2022 pri Fővárosi Törvényszék (županijsko sodišče v Budimpešti, Madžarska) na podlagi členov 10 in 89 Uredbe št. 6/2002 vložila predlog za izdajo začasne odredbe za ohranitev tega zasega.

19 Navedeno sodišče je ta predlog s sklepom zavrnilo. Ugotovilo je, da sta modela Lego predmet varstva na podlagi člena 8(3) Uredbe št. 6/2002 in da ker je obliko povezovalnih delov, ki so varovani s tema modeloma, določala izključno njihova tehnična funkcija, je te elemente nujno treba reproducirati v natančni obliki in dimenzijah, da so lahko izpolnili svojo funkcijo povezovalnih elementov v igrači za sestavljanje, katerega del so bili, tako da je bila stopnja ustvarjalne svobode pri snovanju take oblike zelo omejena. Navedeno sodišče je menilo, da je bil „seznanjeni uporabnik“, ki ga je treba upoštevati za presojo obsega varstva, tisti uporabnik, ki bi taka modela preučeval s še posebej izostrenim očesom in bil pozoren na najmanjše podrobnosti, in na podlagi primerjave med registriranima upodobitvama modelov Lego in fotografskimi reprodukcijami zadevnih elementov ugotovilo, da ti zadnji elementi pri seznanjenem uporabniku ustvarjajo drugačen celotni vtis, kot ga ustvarjata modela Lego.

20 Glede modela Skupnosti št. 001950981–0001 iz točke 13 te sodbe je bilo v tem sklepu ugotovljeno, da razlike na cilindričnih bazah, povezovalnih površinah, obliki križev in nekaterih linijah povzročajo razlike v celotnem vtisu na seznanjenega uporabnika. Glede modela Skupnosti št. 002137190–0002 iz točke 14 te sodbe je bilo ugotovljeno, da kocke, ki jih uvaža družba Pozitív Energiaforrás, z ukrivljeno zadnjo steno in zaokroženimi oblikami namesto pravih kotov kock družbe Lego prav tako ustvarjajo drugačen celoten vtis na seznanjenega uporabnika.

21 Fővárosi Ítélőtábla (višje sodišče v Budimpešti, Madžarska) je na podlagi pritožbe družbe Lego spremenilo navedeni sklep in odredilo zaseg zadevnih igrač, ker modela Lego na seznanjenega uporabnika ne ustvarjata drugačnega celotnega vtisa, kot ga ustvarjajo zadevni elementi.

22 Kúria (vrhovno sodišče, Madžarska), ki je obravnavalo kasacijsko pritožbo družbe Pozitív Energiaforrás, je to odločitev potrdilo. Navedeno sodišče je zlasti glede na sodno prakso Sodišča odločilo, da v nasprotju s stališčem prvostopenjskega sodišča od seznanjenega uporabnika, ki ga je treba upoštevati za presojo obsega varstva, ki ga podeljujeta modela Lego, ni mogoče pričakovati ravni koncentracije, kot je ta, ki se zahteva za natančno in pozorno opazovanje kar najmanjših podrobnosti spornih izdelkov. Kúria (vrhovno sodišče) je zato razsodilo, da zadevni elementi na seznanjenega uporabnika ne naredijo drugačnega celotnega vtisa, kot ga naredita modela Lego, ker zaradi svoje velikosti ali zasnove ne kažeta bistvenih razlik.

23 Družba Lego je nato pri Fővárosi Törvényszék (županijsko sodišče v Budimpešti), ki je predložitveno sodišče, vložila tožbo zaradi kršitev pravic proti družbi Pozitív Energiaforrás.

24 Po mnenju predložitvenega sodišča modela Lego spadata v izjemo iz člena 8(3) Uredbe št. 6/2002, saj je njun predmet omogočanje večkratne sestave ali povezave medsebojno zamenljivih delov modularnih sistemov.

25 Navedeno sodišče meni, da člen 8(3) Uredbe št. 6/2002 namreč omogoča, da se varstvo kot model Skupnosti prizna značilnostim videza izdelka, ki jih izključno določa njegova tehnična funkcija, in imetniku takega modela zagotavlja pravice, ki so enakovredne tistim, ki jih običajno zagotavlja patent. Tak položaj pa bi vendarle lahko privedel do tega, da bi ta imetnik s sklicevanjem na zaporedne modele Skupnosti, pridobljene po izteku patenta, ki varuje njegov izdelek, konkurentom uspel preprečiti ponujanje izdelka, v katerega so vključene nekatere funkcionalne značilnosti njegovega izdelka, ali omejil predvidljive tehnične rešitve. Tak naj bi bil tudi primer družbe Lego, ki se v postopku v glavni stvari sklicuje na varstvo, pridobljeno na podlagi izjeme za modele, ki so kriti s poteklimi patenti in ki so bili izdelani z rutinskim delom tehničnega oblikovanja, da bi nasprotovala uvozu zadevnih igrač iz razloga, da te igrače vsebujejo elemente, za katere sta Fővárosi Ítélőtábla (pritožbeno sodišče v Budimpešti) in Kúria (vrhovno sodišče) menili, da na seznanjenega uporabnika ne ustvarjajo drugačnega celotnega vtisa, kot ga ustvarjata modela Lego.

26 Predložitveno sodišče se sprašuje, kakšne sposobnosti bi moral imeti „seznanjeni uporabnik“ iz člena 10 Uredbe št. 6/2002, kadar gre za presojo celotnega vtisa, ki ga taki modeli ustvarjajo nanj. Natančneje, izvedeti želi, ali je mogoče obseg tega pojma, kot izhaja zlasti iz sodbe z dne 20. oktobra 2011, PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic (C-281/10 P, EU:C:2011:679), in sicer pojma uporabnika, ki ni strokovnjak ali umetnik, sposoben podrobnega opazovanja minimalnih razlik, ki lahko obstajajo med nasprotujočima si modeloma, prenesti v okvir člena 8(3) Uredbe št. 6/2002. Po mnenju navedenega sodišča ni mogoče izključiti, da je treba glede na izjemno naravo varstva, ki ga zagotavlja člen 8(3) Uredbe št. 6/2002, takega uporabnika šteti za osebo, ki ima tehnično znanje ter sposobnosti opazovanja in analiziranja, ki so primerljive s tistimi, ki prevladujejo na področju patentnega prava, kadar gre za presojo, ali je dejavnost inovativna.

27 V zvezi s tem predložitveno sodišče meni, da pojma „seznanjeni uporabnik“ za namene člena 8(3) Uredbe št. 6/2002 ni treba opredeliti, med drugim, s sklicevanjem na sposobnost takega uporabnika, da glede na svoje tehnično znanje podrobno opazuje nasprotujoče si modele in

odkriva minimalne razlike, ki lahko obstajajo med njimi, kar bi lahko privedlo do tega, da bi bilo mogoče šteti, da takih razlik ni mogoče odkriti v okviru celostnega vtisa teh modelov, zaradi česar bi modeli Skupnosti, ki jih varujejo, postali *de facto* neizogibni.

28 Predložitveno sodišče se sprašuje tudi o obsegu pojma „celotni vtis“, ki ga na seznanjenega uporabnika naredi videz izdelka, katerega značilnosti določa izključno njegova tehnična funkcija in ki nima nobenega elementa, ki bi bil zgolj estetski. V zvezi s tem meni, da je vizualni učinek takega modela drugotnega pomena glede na njegove funkcionalne značilnosti. Podobnosti in razlik med takimi modeli naj namreč ne bi bilo mogoče zaznati z opazovanjem in uporabo konceptov, ki so del vizualnega vtisa, ampak s tehnično analizo in razlogovanjem. Zato bi bilo mogoče pojem „celotni vtis“ razširiti tako, da bi vključeval ne le vizualno zaznavanje izgleda modela, ampak tudi tehnično mnenje področnega strokovnjaka.

29 Poleg tega se predlog za sprejetje predhodne odločbe nanaša na razlago člena 89(1) Uredbe št. 6/2002 in, natančneje, na obseg pojma „posebni razlogi“, ki sodišču za modele Skupnosti po potrebi omogočajo, da ne izda ene od odredb iz navedene določbe.

30 Tako se predložitveno sodišče v okviru zadeve, o kateri odloča, sprašuje, ali bi lahko, če bi ugotovilo, da je družba Pozitív Energiaforrás kršila modela Lego, zlasti ob upoštevanju, prvič, delne narave kršitve, ker se ta ne bi nanašala na vse zadevne igrače, ampak le na zadevne elemente, ki so v teh igračah prisotni le v minimalnih količinah, in drugič, cilja, da se prepreči ustvarjanje nepotrebnih ovir za zakonito trgovino, odloči, da zahtevi imetnika modela le delno ugodi ali jo celo zavrne.

31 V teh okoliščinah je Fővárosi Törvényszék (županijsko sodišče v Budimpešti) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je v zadevi, kakršna je ta v postopku o glavni stvari, v kateri se imetnik modela Skupnosti (tožeča stranka) sklicuje na pravice, ki jih zagotavlja model na podlagi člena 8(3) Uredbe [št. 6/2002], v zvezi z eno ali več kockami za sestavljanje v igrači za sestavljanje tožene stranke, ki opravljajo enako funkcijo sestavljanja kot kocke iz modela tožeče stranke, v skladu s pravom Unije sodna praksa, na podlagi katere sodišča pri ocenjevanju obsega varstva v skladu s členom 10 Uredbe [št. 6/2002]:

– izhajajo iz pojma seznanjenega uporabnika, ki ima v zvezi s funkcijo modela in izdelka podobna tehnična znanja, kot se lahko pričakuje od strokovnjaka na tem področju;

– za seznanjenega uporabnika štejejo tistega, ki s temeljitim, tehničnim in metodičnim pregledom primerja model tožeče stranke in izdelek tožene stranke, ter

– domnevajo, da ta seznanjen uporabnik oblikuje svoj celotni vtis o modelu in izdelku predvsem kot tehnično mnenje?

2. Če bi bilo v zadevi, kakršna je zgoraj opisana, treba ugotoviti, da obseg varstva iz modela Skupnosti tožeče stranke zajema enega ali nekaj elementov iz igrače za sestavljanje tožene stranke, katerih število je glede na celotno igračo majhno: Ali je v skladu s pravom Unije priznanje diskrecijske pravice, na podlagi katere sodišče ob upoštevanju, da je kršitev delna, ni zelo resna in v primerjavi s celotnim izdelkom pomeni le majhen delež, ter interesov,

povezanih z neomejeno trgovino z igračami za sestavljanje, ki večinoma ni sporna, torej razlogov, ki so opredeljeni kot ‚posebni razlogi' v smislu člena 89(1) Uredbe [št. 6/2002], zavrne predlog za prepoved nadaljnjega uvoza navedene igrače za sestavljanje v državo?"

Vprašanji za predhodno odločanje

Dopustnost

32 Družba Lego trdi, da je obe vprašanji za predhodno odločanje mogoče razglasiti za nedopustni, ker razlaga Uredbe št. 6/2002, ki se predlaga v predlogu za sprejetje predhodne odločbe, temelji ne le na kršitvi upoštevnih določb te uredbe in načel, na katerih temeljijo te določbe, temveč tudi na neupoštevanju ustaljene sodne prakse Sodišča.

33 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v okviru postopka, uvedenega s členom 267 PDEU, le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločbo, ki bo izdana, pristojno, da ob upoštevanju posebnosti zadeve presodi potrebo po predhodni odločbi, da bi lahko izdalo sodbo, in tudi upoštevnost vprašanj, ki jih postavi Sodišču. Zato je Sodišče, kadar se predložena vprašanja nanašajo na razlago prava Unije, načeloma dolžno odločiti. Iz tega sledi, da za vprašanja, ki se nanašajo na pravo Unije, velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko predlog nacionalnega sodišča zavrne le, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, ki so potrebni, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodba z dne 29. julija 2024, LivaNova, C-713/22, EU:C:2024:642, točka 53 in navedena sodna praksa).

34 V obravnavani zadevi mora predložitveno sodišče, ki odloča o tožbi zaradi kršitve pravic, za presojo utemeljenosti te tožbe ugotoviti obseg varstva, ki je podeljeno imetniku modelov na podlagi člena 8(3) Uredbe št. 6/2002, in, po potrebi, diskrecijske pravice, ki jo ima v zvezi s sankcijami, določenimi s to uredbo, če se ugotovi kršitev. V ta namen se navedeno sodišče sprašuje o razlagi člena 8(3), člena 10 in člena 89(1) navedene uredbe.

35 Zato ni očitno, da določbe prava Unije, za razlago katerih prosi navedeno sodišče, niso povezane s predmetom spora o glavni stvari, ali da problematika, ki se postavlja s tema vprašanjema, ni upoštevna za rešitev tega spora.

36 V teh okoliščinah se ugovor, da predložitveno sodišče ni upoštevalo obsega prava Unije, ne nanaša na dopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe, ampak je neločljivo povezan z odgovorom, ki ga je treba dati na postavljeni vprašanji, zato ne more povzročiti nedopustnosti teh vprašanj (glej po analogiji sodbi z dne 28. junija 1984, Moser, 180/83, EU:C:1984:233, točka 10, in z dne 15. julija 2021, Latvijas dzelzceļš (Objekti za izvajanje železniških storitev), C-60/20, EU:C:2021:610, točka 27).

37 Zato sta vprašanji dopustni.

Vsebinska presoja

Prvo vprašanje

38 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 10 Uredbe št. 6/2002 razlagati tako, da je treba obseg varstva, ki ga daje model Skupnosti na podlagi člena 8(3) te uredbe, presojati na podlagi zaznavanja seznanjenega uporabnika, ki ima tehnična znanja, podobna tistim, ki jih je mogoče pričakovati od strokovnjaka, ki preučuje najmanjše podrobnosti zadevnega modela in katerega celotni vtis temelji predvsem na tehničnih ugotovitvah.

39 Uvodoma je treba spomniti, da v skladu s členom 3(a) te uredbe videz pomeni „izgled celotnega izdelka ali njegovega dela, ki izhaja iz značilnosti zlasti linij, obrisov, barv, oblike, teksture in/ali materialov samega izdelka in/ali značilnosti ornamentov na njem“. Iz tega izhaja, da je videz v okviru sistema, določenega s to uredbo, za model bistvenega pomena (sodbi z dne 21. septembra 2017, Easy Sanitary Solutions in EUIPO/Group Nivelles, C-361/15 P in C-405/15 P, EU:C:2017:720, točka 62, ter z dne 2. marca 2023, Papierfabriek Doetinchem, C-684/21, EU:C:2023:141, točka 19).

40 V skladu s členom 10 navedene uredbe izključna pravica iz člena 19 te uredbe, ki jo podeljuje model Skupnosti, zajema vsak videz izdelka, ki na „seznanjenega uporabnika“ ne naredi drugačnega „celotnega [vizualnega] vtisa“ od tega modela Skupnosti. Pri ocenjevanju obsega varstva se upošteva „stopnja svobode oblikovalca pri razvoju videza izdelka“.

41 Člen 8 Uredbe št. 6/2002 iz navedenega varstva v odstavku 1 izključuje značilnosti izgleda izdelka, ki jih določa izključno njegova tehnična funkcija, v odstavku 2 pa značilnosti izgleda izdelka, ki morajo biti reproducirane v natančni obliki in dimenzijah, zato da bi bilo mogoče izdelek, v katerega je videz izdelka vgrajen oziroma pri katerem se uporablja, mehansko povezati z drugim izdelkom ali ga namestiti vanj, okrog njega ali ob njega, tako da lahko vsak od izdelkov opravlja svojo funkcijo.

42 Vendar je v skladu s členom 8(3) Uredbe št. 6/2002 – z odstopanjem od člena 8(2) te uredbe – varovan videz izdelka, ki je namenjen za omogočanje večkratne sestave ali povezave medsebojno zamenljivih delov modularnih sistemov, če izpolnjuje zahtevi glede novosti in individualne narave iz členov 5 in 6 navedene uredbe.

43 Predložitveno sodišče želi izvedeti, ali se razlaga – kot izhaja iz sodne prakse Sodišča – pojma „seznanjeni uporabnik“ iz člena 10 Uredbe št. 6/2002, ki v tej uredbi ni opredeljen, uporablja, kadar gre za presojo obsega varstva modelov Skupnosti iz člena 8(3) navedene uredbe, ali pa mora biti stopnja pozornosti, ki se pričakuje od seznanjenega uporabnika, v zvezi s to vrsto modelov podobna stopnji, ki jo je mogoče pričakovati od področnega strokovnjaka.

44 Po mnenju navedenega sodišča je v primeru modelov iz te zadnjenavedene določbe stopnja svobode oblikovalca zelo nizka. Zato naj bi bilo upravičeno upoštevati „seznanjenega uporabnika“, ki je sposoben preučiti najmanjše podrobnosti modelov, ki so lahko predmet varstva. Poleg tega bi moral v takem primeru pojem „celotni vtis“ po mnenju navedenega sodišča vključevati ne le vizualno dojemanje videza navedenih modelov s strani takega uporabnika, ampak tudi njegovo tehnično mnenje kot področnega strokovnjaka glede na njihove funkcionalne značilnosti.

45 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je iz samega besedila člena 10 Uredbe št. 6/2002 razvidno, da varstvo iz modela Skupnosti zajema vsak videz izdelka, ki na „seznanjenega uporabnika“ ne naredi „drugačnega celotnega [vizualnega] vtisa“, pri čemer je treba ta obseg varstva presojati ob upoštevanju „stopnje svobode oblikovalca“.

46 Ta določba s svojega področja uporabe ne izključuje modelov iz člena 8(3) te uredbe, ki je določba, ki je posebej namenjena modularnim sistemom, med katere spadajo tudi igrače za sestavljanje. Zato se člen 10 navedene uredbe uporablja v primeru, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, v katerem imetnik modelov Skupnosti iz tega člena 8(3) vloži tožbo zaradi kršitve pravic proti tretji osebi, da bi ji preprečil uporabo modelov, ki po mnenju tega imetnika na seznanjenega uporabnika ne ustvarjajo drugačnega celotnega vizualnega vtisa.

47 Prvič, glede „celotnega […] vtisa“ iz člena 10 Uredbe št. 6/2002 in iz člena 6 te uredbe, na katerega izrecno napotuje člen 8(3) te uredbe, je treba ugotoviti, da ta vtis zajema vizualno dojemanje izgleda zadevnega izdelka s strani seznanjenega uporabnika, ki ga dajejo zlasti značilnosti, naštete v členu 3(a) navedene uredbe.

48 Drugič, glede pojma „seznanjeni uporabnik“, ki je prav tako naveden v členih 6 in 10 Uredbe št. 6/2002 in ga je treba, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 21 sklepnih predlogov, razlagati enako, iz ustaljene sodne prakse izhaja, da se ta pojem nahaja med pojmom povprečnega potrošnika, ki se uporablja na področju znamk, od katerega se ne zahteva posebno znanje in ki na splošno ne opravlja neposredne primerjave med nasprotujočima si znamkama, in pojmom strokovnjaka s poglobljeno tehnično usposobljenostjo. Pojem „seznanjeni uporabnik“ se tako nanaša na uporabnika, ki ni le povprečno pozoren, temveč je posebno pazljiv, bodisi zaradi osebnih izkušenj bodisi zaradi obsežnega poznavanja zadevnega področja. Pridevnik „seznanjen“ tako nakazuje, da uporabnik – ne da bi bil oblikovalec ali tehnični strokovnjak – pozna različne modele, ki obstajajo v zadevnem sektorju, ima nekaj znanja o sestavnih delih, ki jih ti modeli po navadi vsebujejo, in zaradi zanimanja za zadevne izdelke izkazuje razmeroma visoko stopnjo pozornosti pri njihovi uporabi (glej v tem smislu sodbi z dne 20. oktobra 2011, PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic, C-281/10 P, EU:C:2011:679, točki 53 in 59, in z dne 21. septembra 2017, Easy Sanitary Solutions in EUIPO/Group Nivelles, C-361/15 P in C-405/15 P, EU:C:2017:720, točki 124 in 125).

49 Iz nobenega elementa besedila ali konteksta Uredbe št. 6/2002 ni razvidno, da bi bilo treba ta pojem „seznanjeni uporabnik“ razlagati drugače, če varstvo, ki ga daje model Skupnosti, spada na področje uporabe člena 8(3) te uredbe.

50 Res je, da se lahko stopnja pozornosti takega uporabnika, ki je vsekakor razmeroma visoka, spreminja glede na zadevni sektor (glej po analogiji v zvezi s pravom znamk sodbo z dne 14. novembra 2024, Compass Banca, C-646/22, EU:C:2024:957, točka 55), tudi kadar gre za modele iz člena 8(3) navedene uredbe. Zato ni mogoče izključiti, da je treba v zadnjenavedenem položaju upoštevati stopnjo pozornosti ali pazljivosti, prilagojeno zadevnemu sektorju. Vendar tudi v takem položaju ni treba upoštevati zaznavanja uporabnika, ki je specialist v zadevnem sektorju s poglobljeno tehnično usposobljenostjo, kot jo ima področni strokovnjak, niti šteti, da bi moral celotni vtis, ki ga ustvari na tega uporabnika, izhajati predvsem iz tehničnih preudarkov.

51 Tretjič, v skladu s členom 10(2) Uredbe št. 6/2002 je treba „stopnjo svobode oblikovalca pri razvijanju videza izdelka“ upoštevati pri presoji obsega varstva, ki ga daje model Skupnosti, na podlagi pojmov „seznanjeni uporabnik“ in „celotni [vizualni] vtis“ iz odstavka 1 tega člena.

52 Kot je generalni pravobranilec poudaril v točkah 36 in 37 sklepnih predlogov, bolj ko je svoboda oblikovalca pri razvoju videza izdelka pri modelu omejena, manjše razlike med videzoma izdelkov pri zadevnih modelih lahko na seznanjenega uporabnika naredijo drugačen celotni vtis. Obratno, večja kot je svoboda oblikovalca pri razvijanju videza izdelka, manj bodo majhne razlike med nasprotujočima si videzoma izdelka zadoščale, da bi ta na seznanjenega uporabnika lahko ustvarila različna celotna vtisa. Kadar je svoboda oblikovalca omejena z velikim številom značilnosti izgleda zadevnega izdelka ali njegovega dela, ki jih določa izključno tehnična funkcija tega izdelka ali tega dela izdelka, lahko torej obstoj manjših razlik med modeli, ki so v koliziji, zadostuje za to, da se na seznanjenega uporabnika ustvari drugačen celotni vtis.

53 Po zgledu pojmov „celotni vtis“ in „seznanjeni uporabnik“, opozorjenih v točkah 47 in 48 te sodbe, se pojem „stopnja svobode oblikovalca pri razvijanju videza izdelka“, kot se razlaga v točki 52 te sodbe, uporablja v primeru tožbe zaradi kršitve pravic, ki jo vloži imetnik modelov Skupnosti iz člena 8(3) Uredbe št. 6/2002.

54 Vendar polni učinek člena 8(3) Uredbe št. 6/2002 pomeni, da je treba v nasprotju z značilnostmi izgleda iz člena 8(2) te uredbe pri presoji „celotnega vtisa“ v smislu člena 10 navedene uredbe upoštevati značilnosti izgleda, ki omogočajo medsebojno povezavo in ki so varovane s tem odstavkom 3. Zato lahko prisotnost povezovalnih elementov, varovanih s členom 8(3) te uredbe, v zadevnem modelu Skupnosti nasprotuje ugotovitvi o drugačnem celotnem vizualnem vtisu v smislu tega člena 10, tako da lahko ob neobstoju dovolj pomembnih razlik v celotnem izgledu nasprotujočih si modelov obstoj priključnih točk, ki imajo enako obliko in dimenzije, za namene sestavljanja ali povezave medsebojno zamenljivih izdelkov znotraj modularnega sistema tako ugotovitev izključi.

55 Ta razlaga obsega varstva v primeru modela Skupnosti, ki spada na področje uporabe člena 8(3) Uredbe št. 6/2002, je podprta s ciljem te uredbe, ki je, kot je navedeno v njeni uvodni izjavi 7, med drugim spodbujanje inovacij in razvoja novih izdelkov.

56 V zvezi s tem je, po eni strani, iz uvodne izjave 11 navedene uredbe razvidno, da je zakonodajalec Unije, potem ko je ugotovil, da so lahko mehanski pribor (fitingi) za modularne izdelke pomemben element inovativnih značilnosti modularnih izdelkov in dragocena prednost pri njihovem trženju, ob upoštevanju pogojev glede novosti in individualne narave želel zagotoviti varstvo, ki ga modelom zagotavlja Uredba št. 6/2002.

57 Po drugi strani, ta volja zakonodajalca Unije, kot je izražena v tej uvodni izjavi 11 in členu 8(3) te uredbe, da se gospodarskemu subjektu, ki je ustvaril nov videz elementov za povezavo ali sestavljanje znotraj modularnega sistema, zagotovi večje varstvo, ni omejila enako pomembne volje tega zakonodajalca, ki je izražena v prvem stavku uvodne izjave 10 navedene uredbe in v členu 8, da se vsakemu drugemu gospodarskemu subjektu omogoči, da uvaja inovacije tudi tako, da ustvari nov izgled takih elementov povezave ali sestavljanja, ki na svojih priključnih mestih nimajo enakih oblik in dimenzij ter imajo nekatere značilnosti, ki na seznanjenega uporabnika ustvarjajo drugačen celotni vizualni vtis.

58 Glede na vse navedene preudarke je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 10 Uredbe št. 6/2002 razlagati tako, da se obseg varstva videza izdelka na podlagi člena 8(3) te uredbe določi glede na celoten vizualni vtis, ki ga ta videz izdelka naredi na seznanjenega uporabnika, ki je, ne da bi bil oblikovalec ali tehnični strokovnjak, seznanjen z različnimi modeli, ki obstajajo v zadevnem sektorju, ima določeno stopnjo znanja o elementih, iz katerih so ti modeli običajno sestavljeni, in zaradi svojega zanimanja za zadevne izdelke kaže razmeroma visoko stopnjo pozornosti, ko jih

uporablja kot elemente modularnega sistema, katerega del so, in ne na uporabnika, ki ima podobno tehnično znanje, kot ga je mogoče pričakovati od strokovnjaka, in ki preučuje najmanjše podrobnosti zadevnega modela in katerega celotni vtis temelji predvsem na tehničnih preudarkih.

Drugo vprašanje

59 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 89(1) Uredbe št. 6/2002 razlagati tako, da pod pojem „posebni razlogi“ v smislu te določbe, ki sodišču za modele Skupnosti omogočajo, da ne izda ene ali več odredb iz navedene določbe, spada okoliščina, da se kršitev nanaša le na nekatere elemente modularnega sistema, ki so količinsko maloštevilni v primerjavi z vsemi sestavnimi deli tega sistema.

60 V členu 89 Uredbe št. 6/2002, ki se nanaša na sankcije, ki se naložijo v primeru kršitve pravic ali zagrožene kršitve pravic, so v odstavku 1 naštete vrste odredb, ki jih mora v takem primeru izdati sodišče za modele Skupnosti. Vendar je v tej določbi natančneje določeno, da to sodišče te odredbe izda, „razen če obstajajo posebni razlogi za neukrepanje“.

61 Pojem „posebni razlogi“ v smislu tega člena 89(1) Uredbe št. 6/2002 je treba v pravnem redu Unije razlagati enotno in ozko.

62 Na eni strani, če bi se namreč ta pojem moral različno razlagati v različnih državah članicah, bi lahko iste okoliščine pripeljale do prepovedi nadaljnjih kršitev pravic ali nevarnosti kršitve pravic v nekaterih državah članicah, v drugih pa ne, tako da varstvo, zagotovljeno modelom, ne bi bilo enotno na vsem ozemlju Unije (glej po analogiji sodbo z dne 14. decembra 2006, Nokia, C-316/05, EU:C:2006:789, točka 27).

63 Na drugi strani zavezujoče besedilo člena 89(1) Uredbe št. 6/2002 potrjuje, da pojem „posebni razlogi“ pomeni odstopanje od obveznosti sodišča, da izda odredbe iz te določbe. Iz tega sledi, da je ta pojem treba razlagati ozko (glej po analogiji sodbo z dne 14. decembra 2006, Nokia, C-316/05, EU:C:2006:789, točki 29 in 30).

64 Sodišče je tudi menilo, da se pojem „posebni razlogi“ v smislu člena 89(1) Uredbe št. 6/2002 nanaša na dejanske okoliščine posameznega primera (sodba z dne 13. februarja 2014, H. Gautzsch Großhandel, C-479/12, EU:C:2014:75, točka 48).

65 Navedeni pojem se tako nanaša le na izjemne položaje, v katerih – ob upoštevanju posebnih značilnosti ravnanja, ki se očita tretji osebi, zlasti dejstva, da ta ne more nadaljevati dejanj, s katerimi je kršil ali bi lahko kršil pravice, ki se ji očitajo – sodišče za modele Skupnosti ni dolžno izdati odredbe, s katero bi tej tretji osebi prepovedalo nadaljevanje takih dejanj (glej po analogiji sodbo z dne 22. junija 2016, Nikolajeva, C-280/15, EU:C:2016:467, točka 33).

66 Okoliščina, da se kršitev nanaša le na nekatere elemente modularnega sistema, kot so v obravnavanem primeru zadevni elementi zadevne igrače, ki so količinsko maloštevilni v primerjavi z vsemi sestavnimi deli tega sistema, pa kot taka ne pomeni takega izjemnega položaja, ki nacionalnemu sodišču omogoča, da ne izda ene ali več odredb iz člena 89(1) Uredbe št. 6/2002.

67 Glede na to obrazložitev je na drugo vprašanje treba odgovoriti, da je treba člen 89(1) Uredbe št. 6/2002 razlagati tako, da pod pojem „posebni razlogi“ v smislu te določbe, ki sodišču za modele Skupnosti omogočajo, da ne izda ene ali več odredb iz navedene določbe, ne spada okoliščina, da se kršitev pravice nanaša le na nekatere elemente modularnega sistema, ki so količinsko maloštevilni v primerjavi z vsemi sestavnimi deli tega sistema.

Stroški

68 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

1. Člen 10 Uredbe Sveta (ES) št. 6/2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti

je treba razlagati tako, da

se obseg varstva videza izdelka na podlagi člena 8(3) te uredbe določi glede na celoten vizualni vtis, ki ga ta videz izdelka naredi na seznanjenega uporabnika, ki je, ne da bi bil oblikovalec ali tehnični strokovnjak, seznanjen z različnimi modeli, ki obstajajo v zadevnem sektorju, ima določeno stopnjo znanja o elementih, iz katerih so ti modeli običajno sestavljeni, in zaradi svojega zanimanja za zadevne izdelke kaže razmeroma visoko stopnjo pozornosti, ko jih uporablja kot elemente modularnega sistema, katerega del so, in ne na uporabnika, ki ima podobno tehnično znanje, kot ga je mogoče pričakovati od strokovnjaka, in ki preučuje najmanjše podrobnosti zadevnega modela in katerega celotni vtis temelji predvsem na tehničnih preudarkih.

2. Člen 89(1) Uredbe št. 6/2002

je treba razlagati tako, da

pod pojem „posebni razlogi“ v smislu te določbe, ki sodišču za modele Skupnosti omogočajo, da ne izda ene ali več odredb iz navedene določbe, ne spada okoliščina, da se kršitev pravice nanaša le na nekatere elemente modularnega sistema, ki so količinsko maloštevilni v primerjavi z vsemi sestavnimi deli tega sistema.

Podpisi